

ИНФОРМАЦИЯ

относно

Антипаразитните ветеринарномедицински продукти, съдържащи фипронил са токсични за зайци, а тези с перметрин – за котки

Антипаразитните ветеринарномедицински продукти (ВМП), съдържащи фипронил, предназначени за кучета и котки, не трябва да се използват върху зайци. Случаите на отравяне с фипронил при домашни зайци се съобщават редовно на Френската агенция за ветеринарни лекарствени продукти (ANSES-ANMV)¹. По-голямата част от тези случаи се дължи на умишлената употреба на лекарства, съдържащи фипронил, предназначени за кучета или котки.

Между 2013 и 2020 г. в ANSES-ANMV има докладвани 137 такива сигнали за неблагоприятни ефекти. Шестдесет и шест случая се считат за сериозни; общо 33 зайци са загинали след употребата на едно от тези противопаразитни лекарства. Годишният брой доклади като цяло остава стабилен със средно 17 случая годишно. В този контекст ANSES-ANMV напомня на собствениците на зайци да не третират домашните си любимци с ветеринарни лекарства, предназначени за кучета или котки, особено ако съдържат фипронил. В случай на случайно излагане, заекът трябва да се измие и незабавно да се потърси ветеринарномедицинска помощ, дори ако все още не са настъпили неблагоприятни ефекти. Трябва също да се вземат мерки за избягване на случайно излагане на зайци в домакинствата, където присъстват третирани други животни.

Контекст

След котките и кучетата зайците са едни от най-популярните бозайници в домакинствата като домашни любимци.

¹ <https://www.anses.fr/en/content/antiparasitics-containing-fipronil-are-toxic-rabbits>

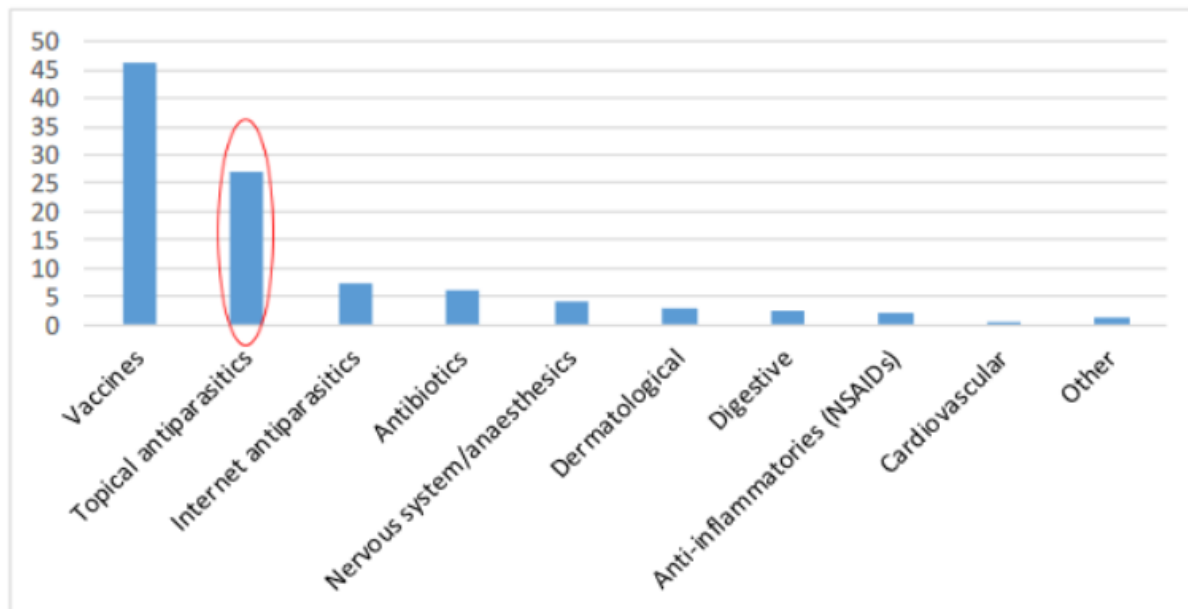
Фипронил е синтетичен инсектицид, принадлежащ към класа фенилпиразол. Намира се в множество ветеринарномедицински продукти, разрешени за профилактика и лечение на нападения от бълхи и кърлежи при кучета и котки. **Понастоящем не са разрешени ВМП, съдържащи фипронил за употреба при зайци.**

С настъпването на пролетта много собственици на домашни любимци третират животните си с локални антипаразитни продукти, съдържащи фипронил. Тези продукти, които се предлагат от аптеки, ветеринарни кабинети, супермаркети, градински центрове и магазини за домашни любимци, **не трябва да се използват върху зайци.**

Въпреки това, въпреки факта, че в опаковките се посочва, че тези лекарства са абсолютно противопоказани при зайци, редовно се съобщават инциденти. През последните години чрез схемата за ветеринарна фармакологична бдителност, управлявана от Френската агенция за ветеринарни лекарствени продукти (ANMV), ANSES регистрира редица сериозни или дори фатални случаи на отравяне при зайци, умишлено лекувани с локални антипаразитни продукти, съдържащи фипронил, предназначен за кучета или котки.

Специфична токсичност при зайци

Ретроспективен преглед на докладите за фармакологична бдителност, получен от ANSES-ANMV между 2013 и 2018 г., показва, че локалните антипаразитни ВМП са отговорни за 26,8% от докладите, отнасящи се до домашните зайци. Този терапевтичен клас е на второ място след ваксините във всички доклади за този вид животни. Същото проучване показва, че лекарства, съдържащи фипронил, присъстват в 93% от докладите за нежелани ефекти, свързани с антипаразитни продукти при зайци, въпреки факта, че за този вид не са разрешени лекарства, съдържащи фипронил.

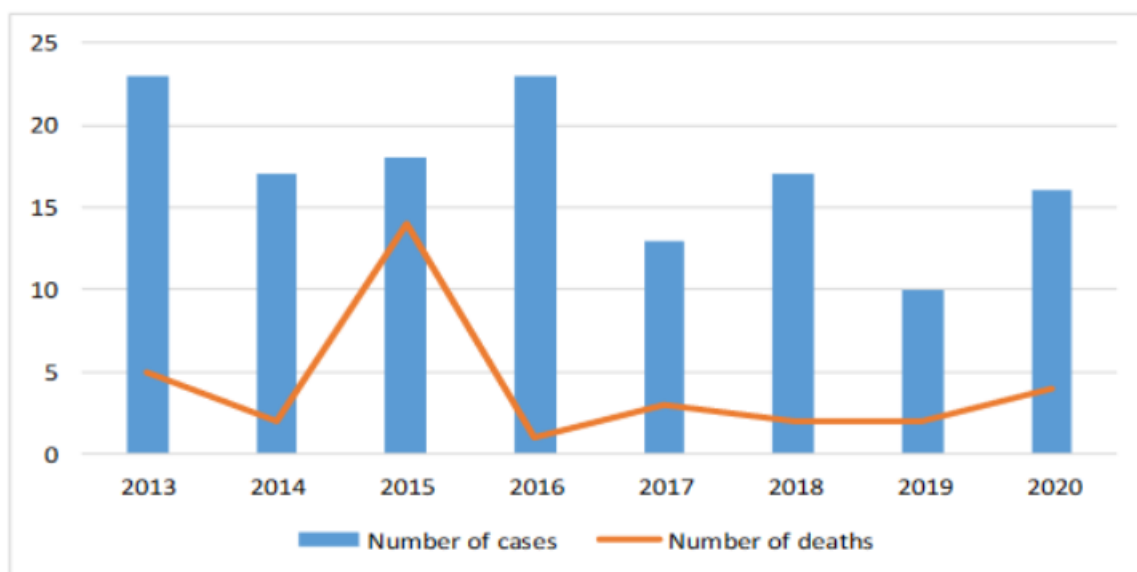

Фигура 1: Използване на лекарствата, включени в докладите за фармакологична бдителност, отнасящи се до зайци домашни любимци по терапевтичен клас (за един и същи случай са възможни няколко терапевтични класа). Източник: ANSES-ANMV 2013-2018.

Фипрони́л е особено токсичен за зайците. Употребата му може да доведе до потенциално фатални нарушения, независимо дали са системни (анорексия, летаргия), храносмилателни или неврологични (конвулсии). Симптомите може да се появят едва няколко дни след експозицията (до 20 дни в някои случаи). Обикновено животното умира в рамките на няколко дни от началото на симптоми. Произходът на тази специфична токсичност при зайци не е напълно изяснен. Младите зайци изглеждат особено чувствителни, вероятно поради незрялостта на тяхната ензимна система. **Няма специфичен антидот за това отравяне.** Поддържащата терапия трябва да започне веднага след появата на симптомите (рехидратация, асистирано хранене, лечение на хипотермия, употреба на бензодиазепини в случай на гърчове). Прогнозата остава предпазлива въпреки лечението, особено ако има неврологични симптоми.

Редовно се съобщават фатални случаи при зайци. Между 2013 и 2020 г. ANSES регистрира 137 случая на нежелани ефекти при зайци след прилагане на лечение, съдържащо фипрони́л. От тези 137 доклада 66 се считат за сериозни и 33 зайци умират след употребата на едно от тези противопаразитни лекарства, разрешени за кучета или котки. Годишният брой на получените доклади като цяло остава стабилен със средно 17 случая годишно. През 2019 г. се наблюдава спад с 10 получени доклада, но това е последвано от ново увеличение на броя на случаите през 2020 г. (16 случая).

Броят на зайците, умиращи от този тип реакция, е стабилен (обикновено по-малко от 5 на година), с изключение на 2015 г., когато са докладвани 14 смъртни случая на зайци. Същата година приложението на лекарство, съдържащо фипрони́л, към 12 млади зайци в едно домакинство е убило 10 от тях.

Фигура 2: Промяна в случаите на нежелани ефекти, дължащи се на фипрони́л, съобщени при зайци между 2013 и 2020 г. (Източник ANSES-ANMV)

Трябва да се вземат предпазни мерки, за да се избегнат тези инциденти

В този контекст ANSES напомни на собствениците на зайци чрез статия на уебсайта си през май 2021 г. да не третират домашните си любимци с ветеринарни лекарства, предназначени за кучета и/или котки, особено тези, които съдържат фипрони́л.

В случай на случайно излагане, заекът трябва да се измие с топла вода и сапун или течност за миене и да се потърси незабавен съвет от ветеринарен лекар. Тъй като прогнозата като цяло е лоша при зайците, които вече проявяват клинични симптоми, тези мерки трябва да се предприемат възможно най-скоро, дори ако нежеланите ефекти все още не са настъпили.

За да се предотврати случайно излагане на зайци на тези продукти в домове с повече от един вид животни, собствениците трябва да държат третираните кучета и котки далеч от зайците, докато мястото, където е бил приложен антипаразитния продукт, е сухо, за да се предотврати облизването на зайците или в противен случай да влезе в контакт с мястото на приложение на третирано животно.

Зайците не са единственият вид, засегнат от случаи на отравяне поради злоупотреба с локално прилагани антипаразитни ВМП.

При котките също редовно се съобщават случаи на отравяне с локални антипаразитни ВМП, съдържащи перметрин, предназначени за кучета и са свързани с особената чувствителност на котката към това съединение.

Ектоантипаразитни продукти на основата на **перметрин** са предназначени за кучета. Те могат да причинят сериозни ефекти при котките, включително неврологични разстройства (тремор, конвулсии, атаксия, възбуда, кома), понякога свързани с храносмилателни признаци, които могат да бъдат фатални, поради неспособността на котките да метаболизират и елиминират съединението от телата си. При някои концентрирани състави, като продукти за пипети, само няколко капки, поставени върху кожата или облизани, може да са достатъчни, за да предизвикат сериозни ефекти при най-чувствителните котки.

Все още се съобщава за тежки инциденти

Продължават да се случват инциденти въпреки всички мерки за информиране на собствениците на животни, като например етикетирание и опаковъчни вложки, в които се посочва, че **тези лекарства са абсолютно противопоказани при котки**.

Между януари 2019 г. и декември 2020 г. ANSES регистрира 179 случая на нежелани реакции при котки след прилагане на продукти на основата на перметрин. От този брой 67 се считат за сериозни, а пет котки умират след употребата на тези антипаразитни продукти за кучета.

Съвети за избягване на отравяне

Никога не третирайте котките си с ветеринарни лекарства на базата на перметрин, предназначени за кучета. В случай на случайно излагане и дори ако нежеланите реакции все още не са настъпили, собствениците трябва да измият котката си с топла вода и сапун или течност за миене и незабавно да потърсят ветеринарен съвет.

За да се предотврати случайно излагане на котки на тези продукти в домове с повече от един вид домашни любимци, собствениците трябва да държат третираните кучета далеч от котки, докато мястото на приложение на антипаразитното лечение не изсъхне. Те също така трябва да се уверят, че котките им не могат да оближат козината на кучето на мястото на приложение на продукта с перметрин.

Заклучение:

Разрешения за пускане на пазара на ветеринарни лекарствени продукти се издават за даден животински вид. Затова е важно всеки ветеринарномедицински продукт да се прилага само за вида, за който е предназначен.

Винаги спазвайте инструкциите в листовките на ВМП и в кратката характеристика на продукта.

От съществено значение е да се спазват инструкциите в листовките и всички противопоказания, за да се ограничи рискът от всякакви неблагоприятни ефекти от прилагането на ВМП.

Източници:

Antiparasitics containing fipronil intended for dogs and cats must not be used on rabbits; Jacques BIETRIX (Anses-ANMV) and Sylviane LAURENTIE (Anses-ANMV); Vigil' Anses no. 14•The bulletin for all of ANSES's vigilance schemes•September 2021; https://vigilances.anses.fr/sites/default/files/VigilAnses14_September2021_0.pdf

Antiparasitics containing fipronil are toxic to rabbits; <https://www.anses.fr/en/content/antiparasitics-containing-fipronil-are-toxic-rabbits>

Do not treat your cat with antiparasitics for dogs; ANSES; <https://www.anses.fr/en/content/do-not-treat-your-cat-antiparasitics-dogs>

Изготвил:

Д-р Мадлен Василева

Център за оценка на риска по хранителната верига

23.09.2021 г.

Ц-НК- / .0-5/0

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
[://corhv.government.bg](http://corhv.government.bg), corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

„Етикетирането като пазарно-ориентирана мярка за подобряване благосъстоянието на животните“

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%E2%80%9E%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%BE-%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%BE-%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D1%8F%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-n-27-986>

Защо споразумението с МЕРКОСУР е лоша сделка за животните, природата и хората

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%97%D0%B0%D1%89%D0%BE-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D1%81-%D0%9C%D0%95%D0%A0%D0%9A%D0%9E%D0%A1%D0%A3%D0%A0-%D0%B5-%D0%B0%D0%BE%D1%88%D0%B0-%D1%81%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%BA%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-n-27-1546>

Защо проектът за споразумение между ЕС и държавите от Меркосур поражда опасения за европейските птицевъди и хуманното отношение към животните

<https://corhv.government.bg/%D0%94-%D0%A0-%D0%9C%D0%90%D0%94%D0%9B%D0%95%D0%9D-%D0%92%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%95%D0%92%D0%90:-%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%90-%D0%98%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%98%D0%AF:-%D0%97%D0%B0%D1%89%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D1%83-%D0%95%D0%A1-n-27-919>

Европейската комисия определи нов (трети) референтен център на Европейския съюз за хуманно отношение към преживни и еднокопитни животни

<https://corhv.government.bg/%D0%94-%D0%A0-%D0%9C%D0%90%D0%94%D0%9B%D0%95%D0%9D-%D0%92%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%95%D0%92%D0%90:-%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%90-%D0%98%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%98%D0%AF:-%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%8F-%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%B8-%D0%BD%D0%BE%D0%B2-n-27-1541>

Европейската комисия определи Втори референтен център за хуманно отношение към животните в Европейския съюз

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%95%D0%92%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%99%D0%A1%D0%9A%D0%90%D0%A2%D0%90-%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%98%D0%A1%D0%98%D0%AF-%D0%9E%D0%9F%D0%A0%D0%95%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%98-%D0%92%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%98-%D0%A0%D0%95%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%95%D0%9D-%D0%A6%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%AA%D0%A0-n-27-969>

Новости от Европа за благосъстоянието на животните

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%98-%D0%9E%D0%A2-%D0%95%D0%92%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%90-%D0%97%D0%90->

<https://corhv.government.bg/%D0%91%D0%9B%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%A1%D0%AA%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%AF%D0%9D%D0%98%D0%95%D0%A2%D0%9E-%D0%9D%D0%90-%D0%96%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A2%D0%9D%D0%98%D0%A2%D0%95-n-27-1509>

Спиране на рутинната кастрация на мъжките прасета: Къде се намира Европа в намирането на алтернативи?

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%A1%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D1%8A%D0%B6%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B5%D1%82%D0%B0:-n-27-1354>

Със слама или без слама, това е въпросът – Благосъстояние на свинете

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%A1%D0%AA%D0%A1-%D0%A1%D0%9B%D0%90%D0%9C%D0%90-%D0%98%D0%9B%D0%98-%D0%91%D0%95%D0%97-%D0%A1%D0%9B%D0%90%D0%9C%D0%90-%D0%A2%D0%9E%D0%92%D0%90-%D0%95-%D0%92%D0%AA%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%AA%D0%A2-n-27-1336>

Благосъстояние на птиците – пододрематитът и мократа постеля

<https://corhv.government.bg/%D0%94-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%8A%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5-%E2%80%93-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%B8-%D0%BC%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-n-27-1320>

Наградените иновации в птицевъдството за 2020г.

<https://corhv.government.bg/%D0%B4-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8-%D0%B2-%D0%BF%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B5%D0%B2%D1%8A%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%B7%D0%B0-2020%D0%B3-n-27-1299>

Ин-ово определяне пола на яйцата при мускусните патици и патици мюлари

<https://corhv.government.bg/%D0%94-%D0%A0-%D0%9C%D0%90%D0%94%D0%9B%D0%95%D0%9D-%D0%92%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%95%D0%92%D0%90:-%D0%A1%D0%AA%D0%9E%D0%91%D0%A9%D0%95%D0%9D%D0%98%D0%95--%D0%98%D0%BD-%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%8F%D0%B9%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B8-%D0%BC%D1%83%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%81%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-n-27-1247>

„Европейският Зелен пакт връща хуманното отношение към животните в дневния ред на Европа”

<https://corhv.government.bg/%D0%94-%D1%80-%D0%9C%D0%B0%D0%B4%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0:-%D0%98%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%98%D0%AF-%E2%80%93-%E2%80%9E%D0%95%D0%92%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%99%D0%A1%D0%9A%D0%98%D0%AF%D0%A2-%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9D-%D0%9F%D0%90%D0%9A%D0%A2-%D0%92%D0%A0%D0%AA%D0%A9%D0%90-%D0%A5%D0%A3%D0%9C%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%A2%D0%9E-n-27-1198>

Новите Европейски депутати изискват законодателни решения за подобряване благосъстоянието на животните

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=907

Стратегия на ЕС за хуманно отношение към животните (2012 – 2015 г.) – оценка

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=881

Какво да правим с братята на кокошките носачки?

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=756

Нова инициатива в Европа за подобряване благосъстоянието на бройлерите и стриктно прилагане на законодателството

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=744

Кокошките носачки събраха науката и практиката в търсене на иновации за благосъстоянието на животните

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=773

Химикалите в домакинството и химическите замърсители влияят върху плодовитостта при хората и при кучетата

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=829

Алтернативни методи заменящи от части изпитванията върху животни и оценката на безопасността на химикалите и продуктите за хуманната и ветеринарната медицина и растителната защита

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=761

В очакване на края на една жестока практика - кога ще спре масовото умъртвяване на нежелани петлета от птицевъдната индустрия (Част I и част II)

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=96

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=193

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

Изготвил:

Д-р Мадлен Василева

Център за оценка на риска по хранителната верига

20.09.2021 г.